

WIJ DOEN MEE

“Samen sterker voor inclusie van nieuwkomers!”

Medegefinancierd door
de Europese Unie

PROGRAMMA “Wij Doen Mee”

Centrale ambitie

Iedere nieuwkomer in Vlaanderen en Brussel krijgt de kans om een kwaliteitsvol PNT te volgen dat aansluit bij de eigen interesses en talenten.

WHY van samenwerking

- Een inclusieve samenleving bouw je niet alleen.
- We hebben verschillende spelers nodig: lokale besturen, organisaties, verenigingen, bedrijven, burgers, ...
- We hebben diverse sectoren nodig: cultuur, sport, welzijn, onderwijs, ...
- We hebben aan goede afstemming van vraag en aanbod nodig.

>>> Krachten bundelen om te leren en ondernemen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

18 partnerschappen // 18 actieplannen

RESULTATEN VAN DE M&E-OEFENING: SUCCESSSEN EN KANSSEN

Monitoring en evaluatie (M&E): voortgang in cijfers

Impact van het “Wij Doen Mee”-programma

M&E-oefening: voortgang in cijfers

Beleidsdoel 1:

Duurzaam en toekomstgericht ondersteunen van lokale besturen

Beleidsdoel 2:

Divers, toegankelijk en kwaliteitsvol aanbod en matching met vraag

Delen van M&E-inzichten

Successen

Uitdagingen en kansen

Beleidsdoelstelling 1 Lokale besturen

Subdoel 1 Bereik lokale besturen

Subdoel 2 Betrokkenheid lokale besturen bij PNT

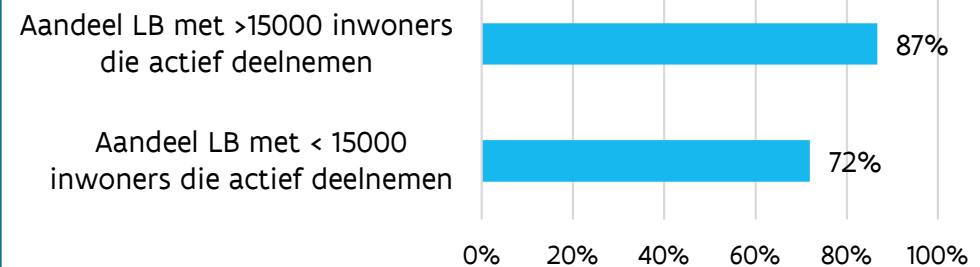
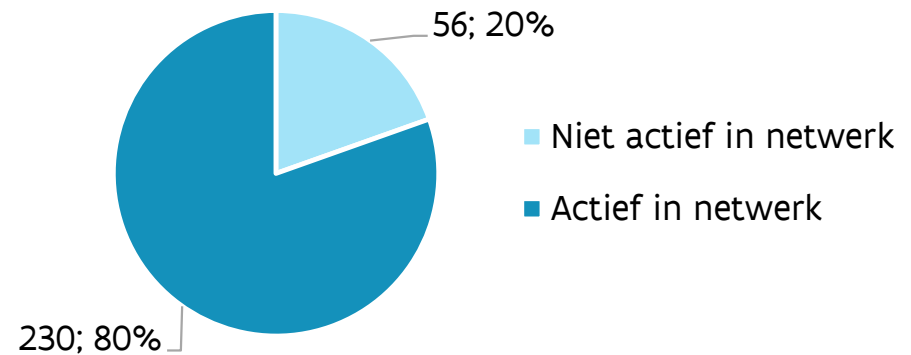
Subdoel 3 Kennisopbouw en expertisedeling

Subdoel 4 Toekomstgerichte effecten

Bereik van lokale besturen

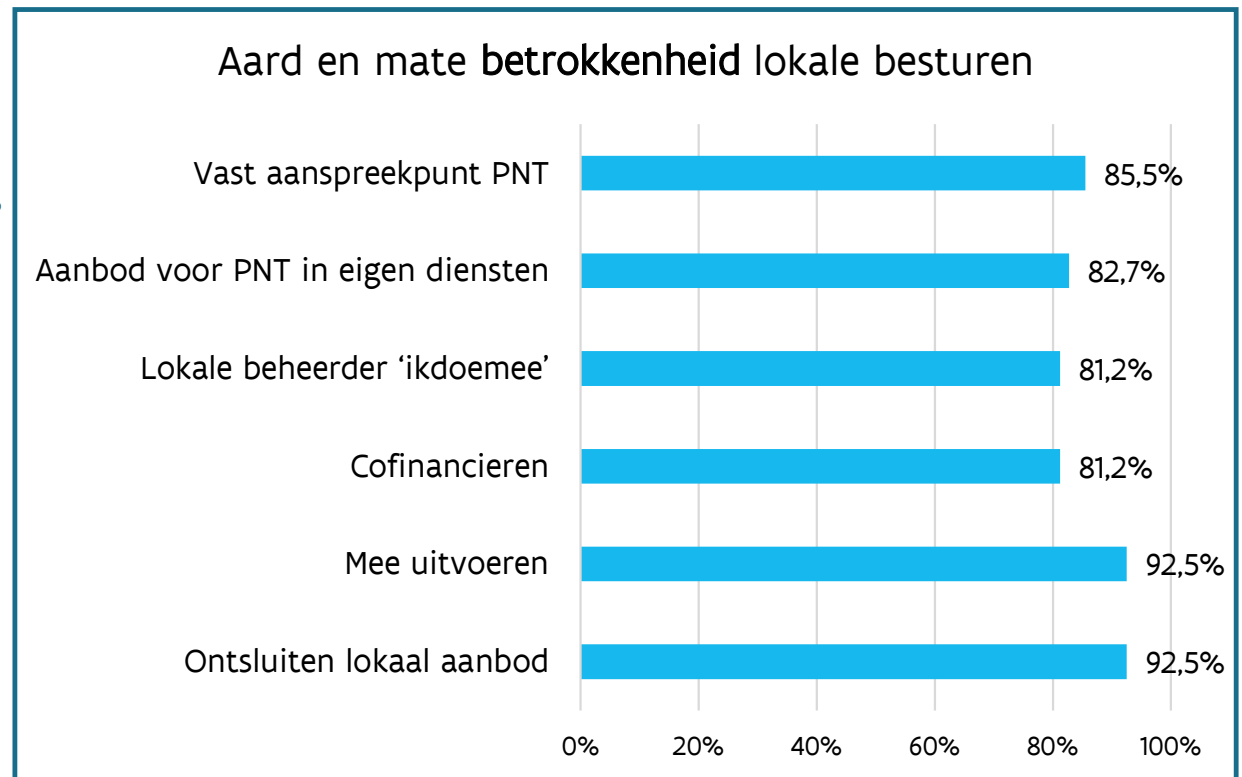
- Groot bereik van lokale besturen (80%) – zeker in vergelijking met andere maatregelen
- Bereik van kleine lokale besturen (< 15k inwoners) iets lager dan grote lokale besturen maar toch nog vrij hoog
- Lokale besturen met meer inburgeraars hebben een hogere kans om actief lid te zijn van het programma
- Participatiegraad stijgt, vb. regio Limburg (+34%)

Deelname LB in netwerk (alle regio's)

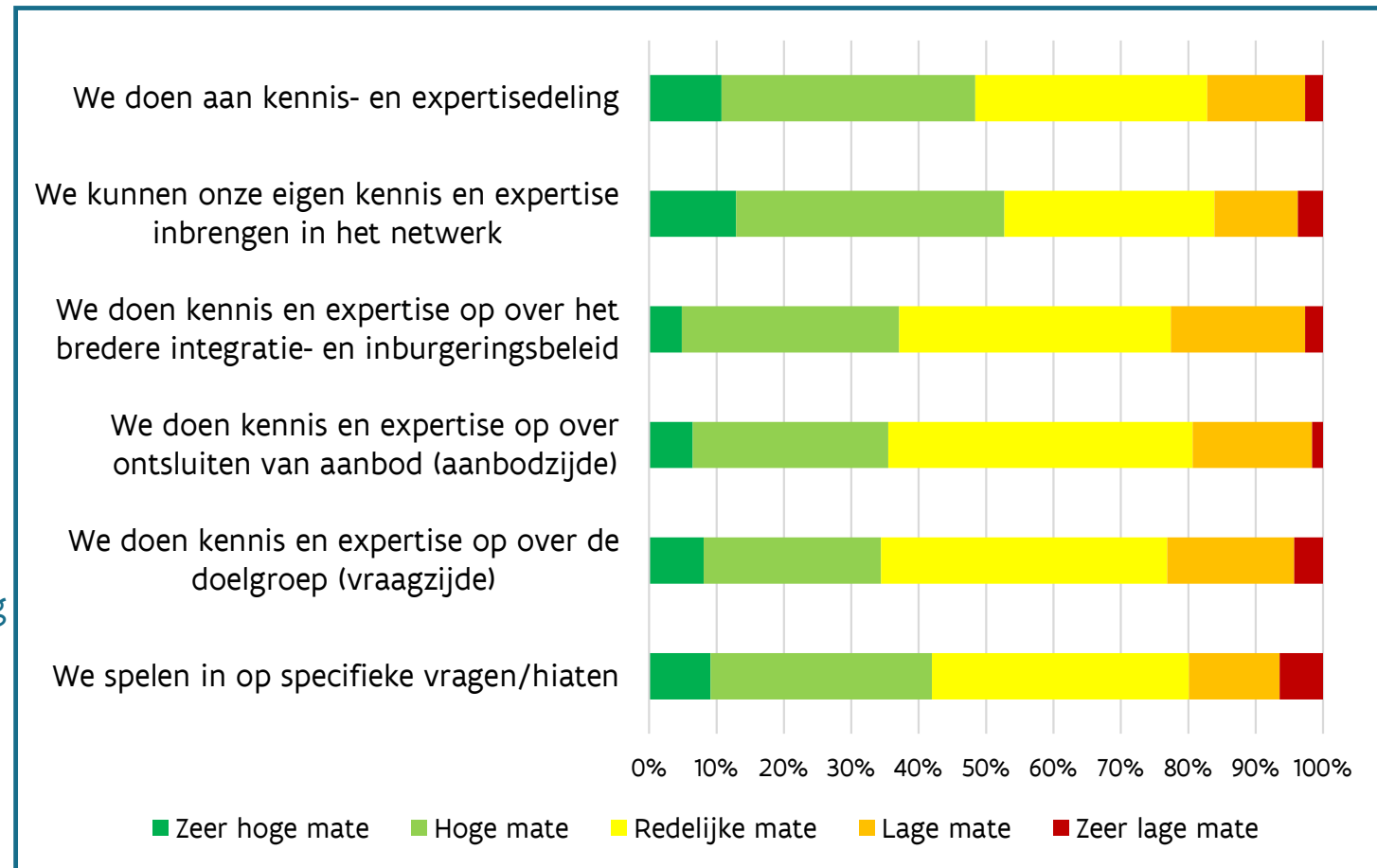
Betrokkenheid van lokale besturen bij PNT

- Over algemeen sterke betrokkenheid van deelnemende lokale besturen (>80%)
- Betrokkenheid bij **kleine lokale besturen** iets lager dan bij grote lokale besturen
- **Ontsluiten aanbod** = decretale rol
 - Grote meerderheid van LB neemt dit op
 - Slechts enkele regio's waar nog niet alle LB aanbod ontsluiten
- Veel LB hebben **aanbod in eigen diensten**
 - Niet alleen regie – ook actor

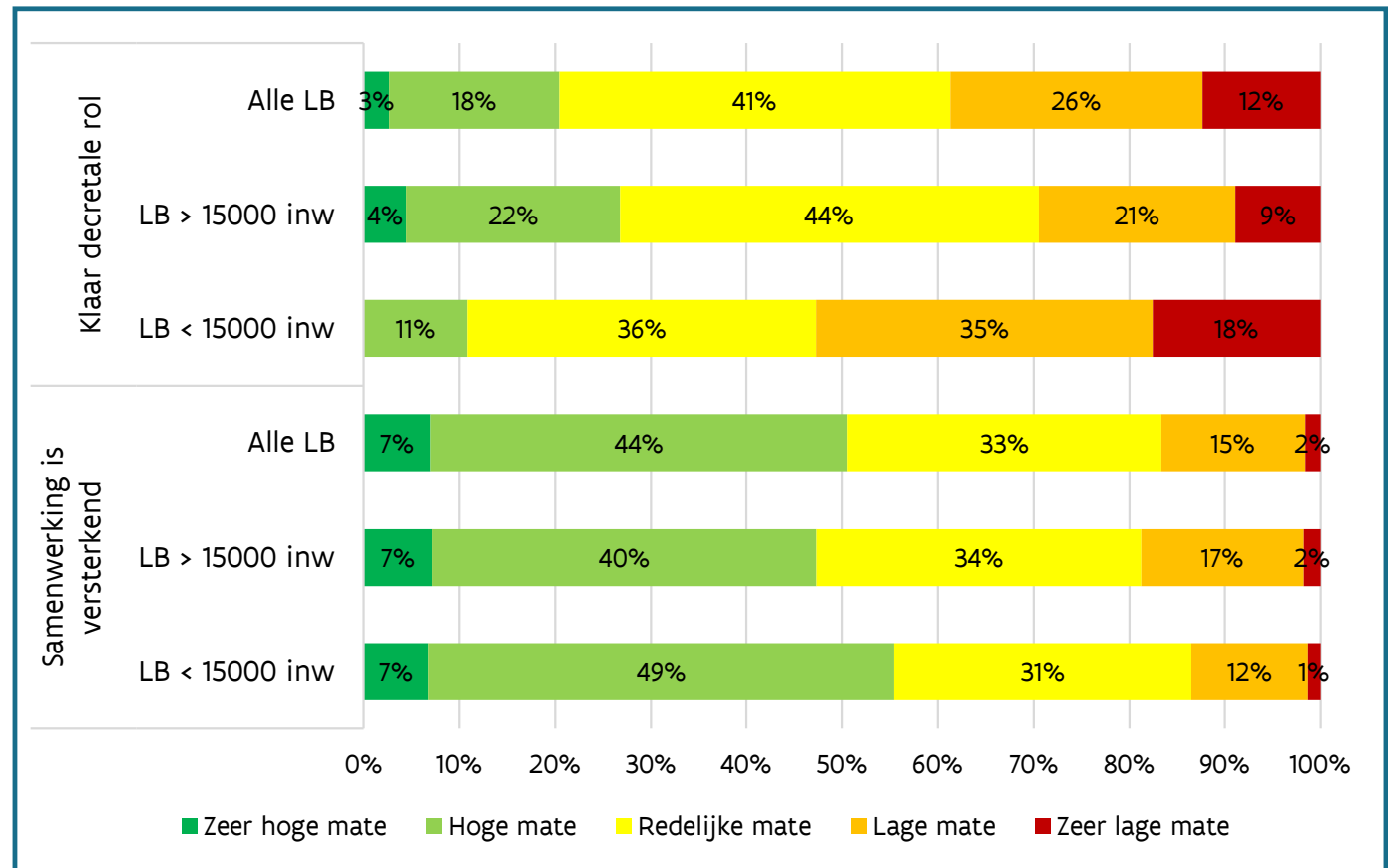
Kennisdeling en –opbouw (perspectief LB)

- Sterke en actieve participatie in kennis- en expertisedeling
- Draagt bij tot kennisopbouw over
 - Aanbodzijde
 - Vraagzijde
 - Beleid
- Kleine LB iets minder betrokken bij kennisdeling en –opbouw
- Regionale verschillen in kennisdeling en kennisopbouw

Toekomstgerichte effecten

- Gemengd beeld van capaciteit lokale besturen om **decretale rol** zelfstandig op te nemen
- Veel **kleine LB** slechts in lage mate klaar voor zelfstandige opname decretale rol
- Regionale samenwerking wordt als **versterkend** ervaren voor lokaal niveau, zelfs in grotere mate door **kleine lokale besturen**

Resultaten samengevat

- ☐ Groot bereik, ook bij kleine LB
- ☐ LB in netwerken tonen actieve rol in PNT
- ☐ Netwerk wordt erkend als een belangrijk leer- en ondersteunplatform
- ☐ Regionale samenwerking is in hoge mate versterkend voor lokaal beleid
- ☐ Deel van LB voelt zich klaar om rol zelfstandig op te nemen

Nieuw beleid en nieuwe aanpak vergden tijd

- Nieuwe decretale opdracht: netwerken investeerden sterk in informeren en sensibiliseren rond de 4de pijler.
 - Nieuwe referentieregio's: uitbouw van regionale samenwerking vergde tijd, vooral in regio's zonder traditie van intergemeentelijke samenwerking.
 - Evolutie van losse samenwerking naar gestructureerde netwerking met duidelijke rollen en governance.
- >>> Bewaken van efficiëntie en dynamiek binnen netwerken blijft een aandachtspunt

Niveau van betrokkenheid bij netwerk varieert sterk

- Niet alle lokale besturen nemen even actief deel aan het netwerk. Grote verschillen in maturiteit, capaciteit en organisatorische draagkracht tussen besturen.
 - Deelname blijft fragiel: structureel capaciteitsgebrek bij lokale besturen vraagt blijvende aandacht om engagement te behouden.
 - Engagement hangt niet altijd samen met beschikbare middelen of personeelsruimte.
 - Individuele begeleiding van besturen (één-op-één gesprekken) draagt sterk bij tot eigenaarschap en inzicht in noden.
- >>> Gedifferentieerde aanpak voor lokale besturen is noodzakelijk (bv. mate van deelname aan stuurgroepen, werkgroepen, cofinanciering acties, ...)

Verankering binnen lokale besturen

- Vertegenwoordiging gebeurt meestal via Integratie, Sociale Zaken, Welzijn of Participatie.
 - Evolutie van één individuele trekker naar bredere betrokkenheid van meerdere diensten > zie grootsteden.
- >>> Belangrijke uitdaging: breder draagvlak creëren en PNT sterker verankeren binnen gemeentelijke werking.

Meerwaarde van de netwerken

- Netwerken hebben een duidelijk **capaciteitsverhogend** effect.
 - Netwerken functioneren als leer- en ondersteunplatform.
 - Meer draagkracht en meer mogelijkheden om aanbod te ontsluiten dankzij de netwerken.
 - Vooral voor kleine besturen bieden ze een belangrijk **klankbord** door informele uitwisseling tussen medewerkers.
 - Gebrek aan systematische en voldoende gedetailleerde data over aantal, profiel en noden van de doelgroep.
- >>> Aanbod ontsluiten zonder duidelijke vraaganalyse wordt als niet-efficiënt ervaren (blind aanbod ontsluiten).**

Draagvlak management & beleid

- Moeilijk om resultaten zichtbaar te maken voor het lokale politieke niveau.
 - Nood aan een duidelijke M&E-strategie op niveau van de regio.
- >>> Impact aantonen en return on investment voor lokale besturen zichtbaar maken.

Blik op verduurzaming

- Aanzienlijk deel nog niet of slechts in redelijke mate klaar om decretale rol zelfstandig op te nemen.
 - Beperkte capaciteit, tijdsgebrek en personeelsverloop zijn belangrijkste obstakels.
- >>> LB hebben betere informatie over NK nodig om hun decretale rol te kunnen opnemen.

Uitdagingen en kansen

- ☐ Lokale besturen aan boord houden en/of krijgen, door op maat te werken:
 - ☐ Vinger aan de pols: wat hebben LB nodig om hun decretale rol duurzaam in te vullen?
- ☐ Bewaken van governance gericht efficiëntie en dynamiek, met ruimte voor diverse vormen van betrokkenheid
- ☐ Doorgroeien als leer- en ondersteunplatform, met oog voor verduurzaming van relevante, haalbare aanpakken
- ☐ Verbreding binnen de lokale besturen en de reguliere diensten
- ☐ M&E-strategie op niveau regio

Beleidsdoelstelling 2 Aanbod & matching met vraag

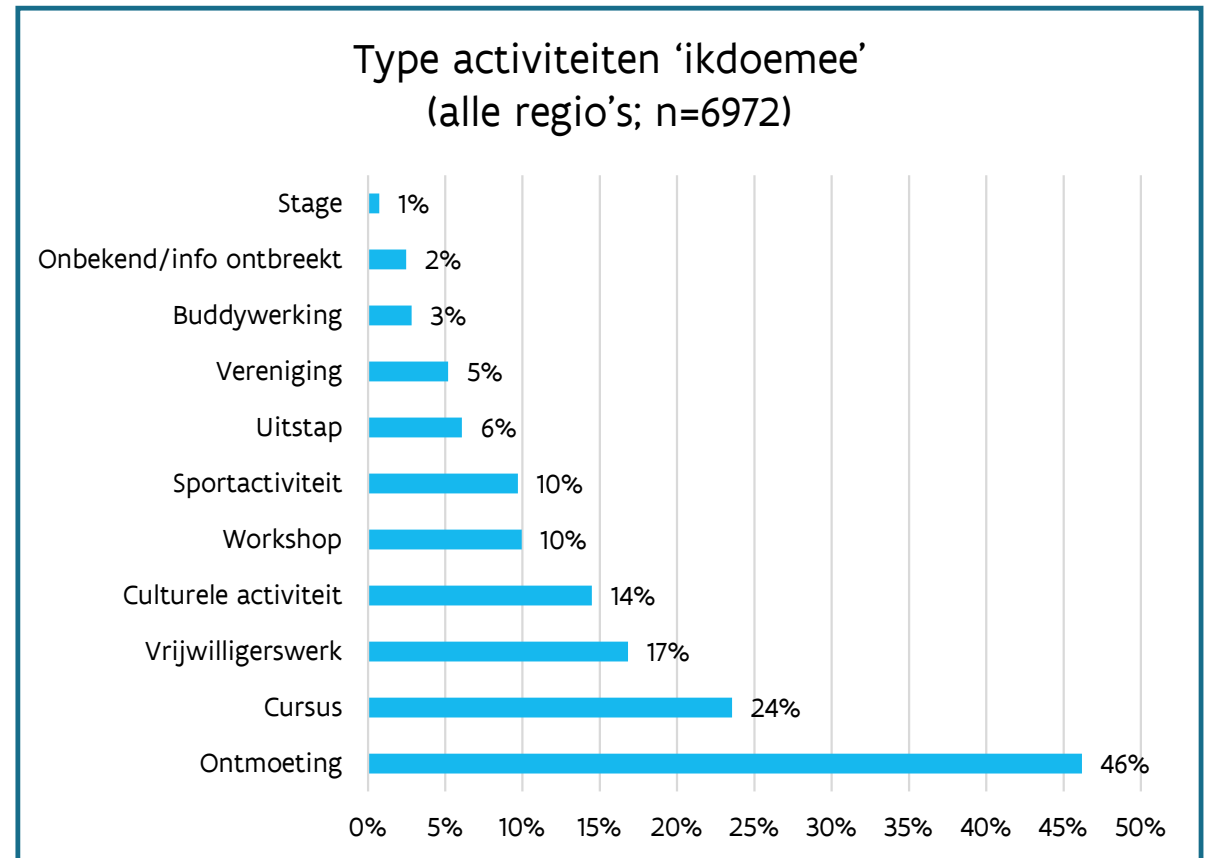
Subdoel 1 Grootte en diversiteit van het aanbod

Subdoel 2 Aanpakken inzake vraagdetectie en toeleiding/matching

Subdoel 3 Ondersteuning organisaties inzake toegankelijkheid

Aanbod op 'ik doe mee'

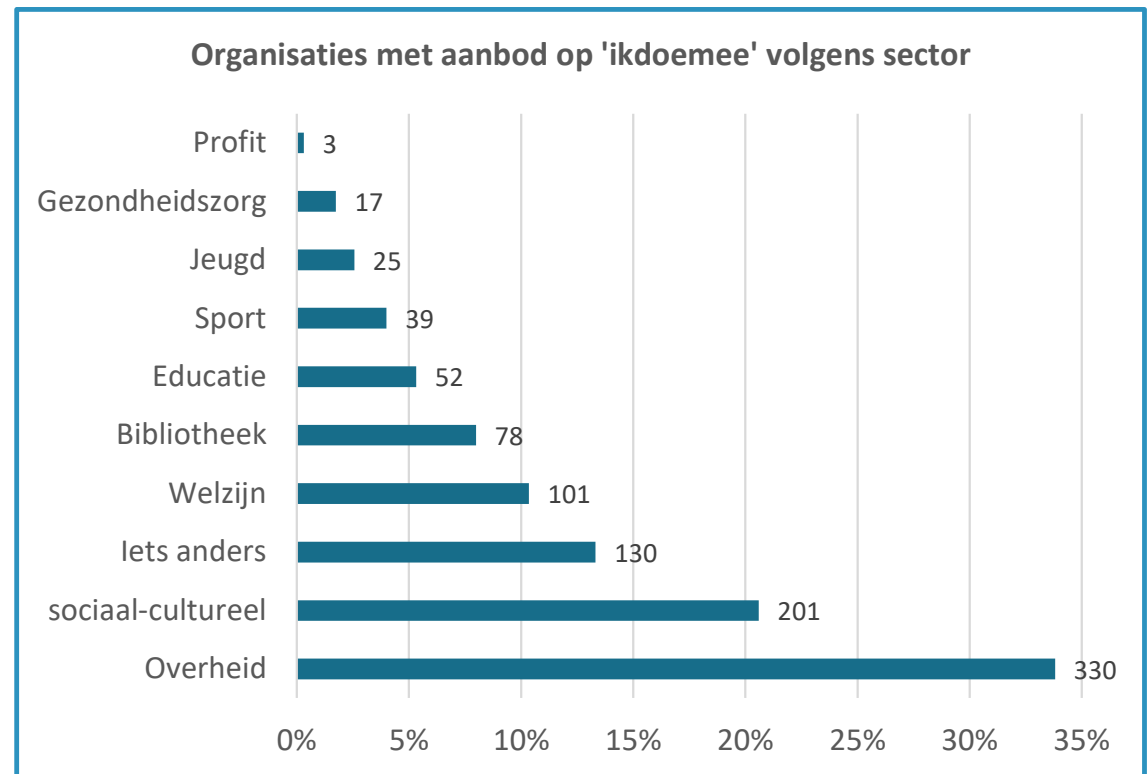
- 6.972 activiteiten
- Meest voorkomende type activiteiten zijn ontmoeting (46%), cursus (24%) en vrijwilligerswerk (17%).
- Vooral specifiek, laagdrempelig aanbod voor nieuwkomers, vaak minder sterke focus op 'bridging'.

Bron: BI-rapport ikdoemee (data 14/1/2026)

Aanbod op 'ik doe mee'

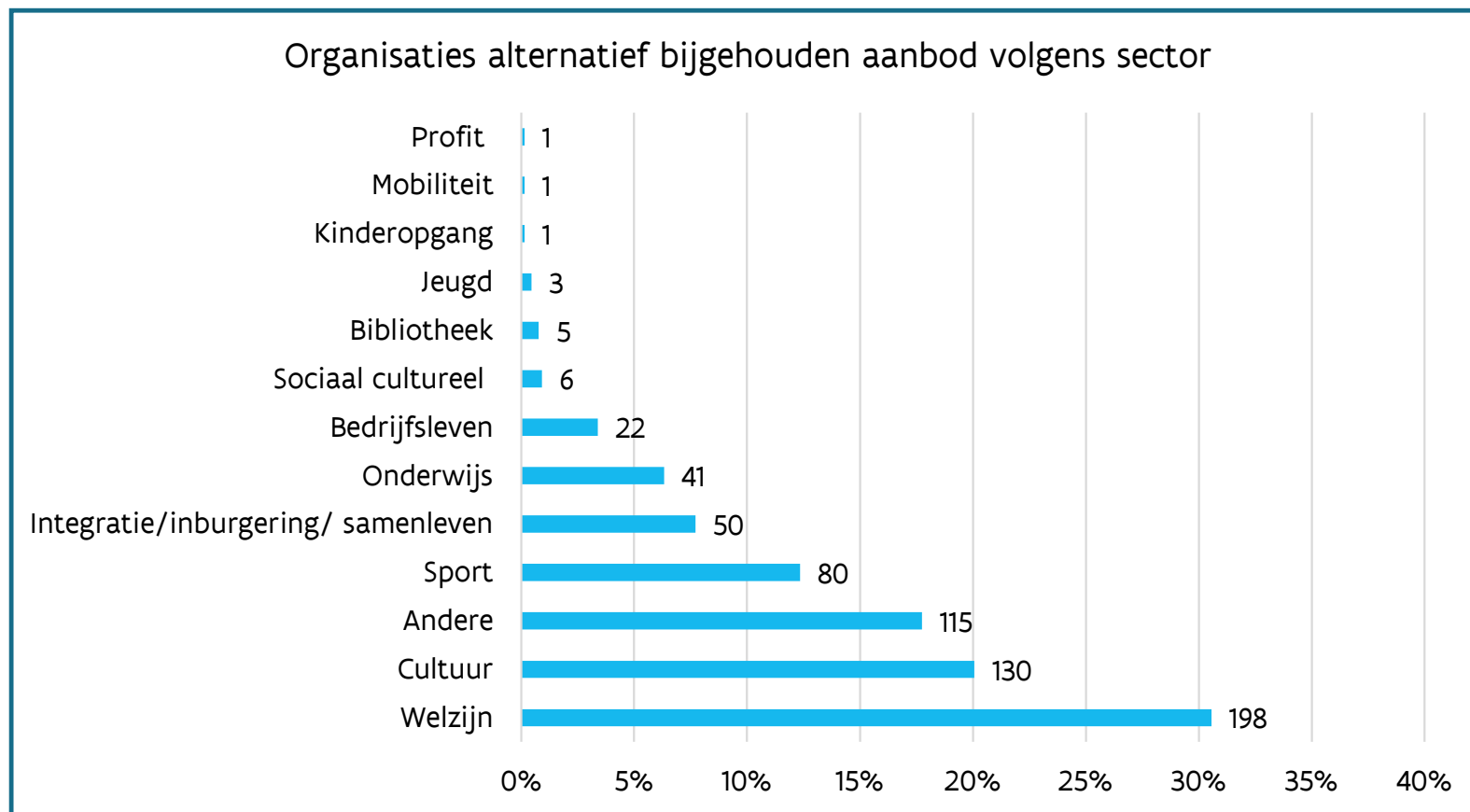
- 976 organisaties.
- Overheden (34%) en sociaal-culturele organisaties (21%) zijn het duidelijkst aanwezig op het platform.
- Minder toegankelijk voor 'reguliere' sectoren, zoals sportclubs.

Bron: BI-rapport ikdoemee (data 14/1/2026)

Alternatief aanbod

- 648 organisaties door netwerken alternatief bijgehouden aanbod
- Vrij groot alternatief aanbod (2/3de ikdoemee)
- Sterker aandeel van sectoren zoals sport, cultuur en welzijn, met sterkere focus op 'bridging'.

3 complementaire aanpakken om aanbod te ontsluiten

BRIDGING

The diagram consists of three vertical grey boxes arranged horizontally. A long, thin black arrow points from the left box to the right box, with the word 'BRIDGING' centered above it. Each box contains text describing a different approach to unlocking supply.

Via registratie op ikdoemee

Proactief

Toegankelijk aanbod specifiek voor NK

Via alternatieve registratie

Proactief

Reguliere organisaties met beperkte capaciteit of specifieke kenmerken.

Via kennis en netwerken van toeleiders en medewerkers LB

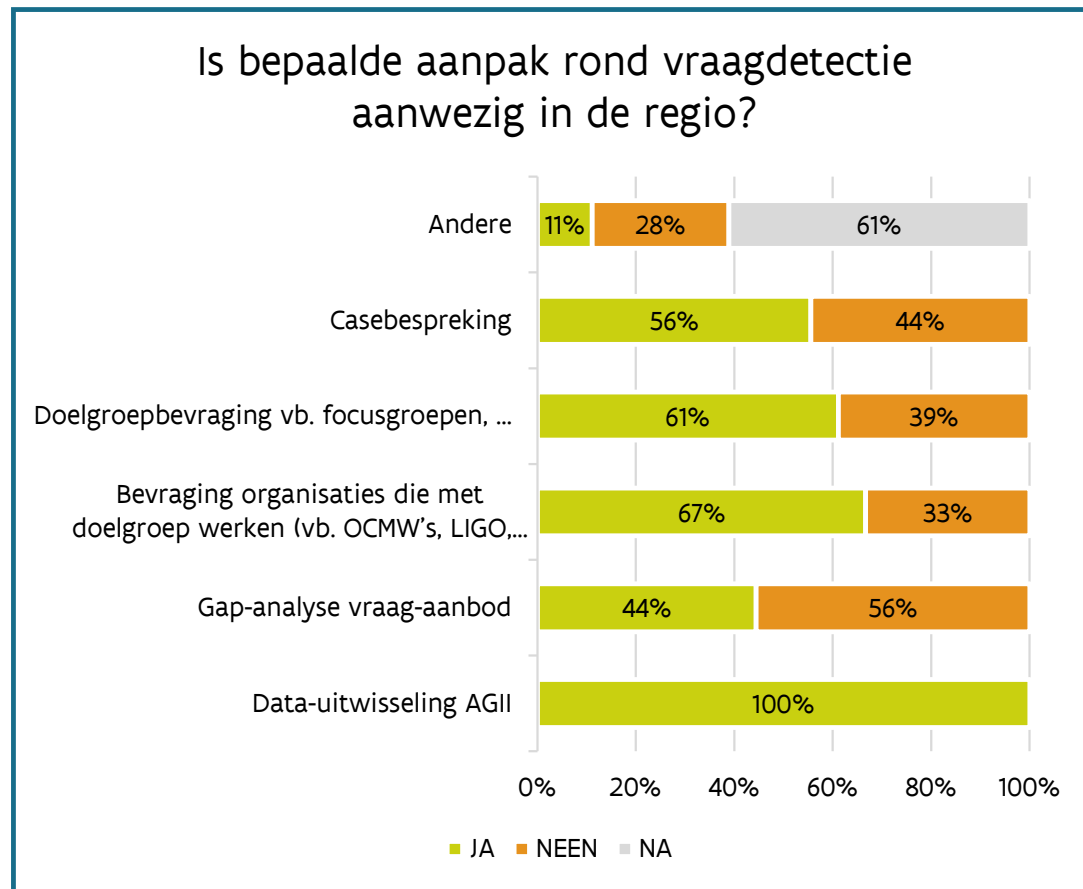
Op vraag

Reguliere organisaties op basis van gerichte matching.

Aanpakken inzake vraagdetectie (alle regio's)

(bron: zelfrapportage kwantitatieve monitoring netwerken)

- Alle regio's maken gebruik van **data-uitwisseling AGII**
(= afspraak op Vlaams niveau)
- Rapporten te high level, weinig frequent -> nood aan **aanvulling met andere aanpakken** voor vraagdetectie
- Andere aanpakken hangen ook nog steeds vaak af van engagement TB's

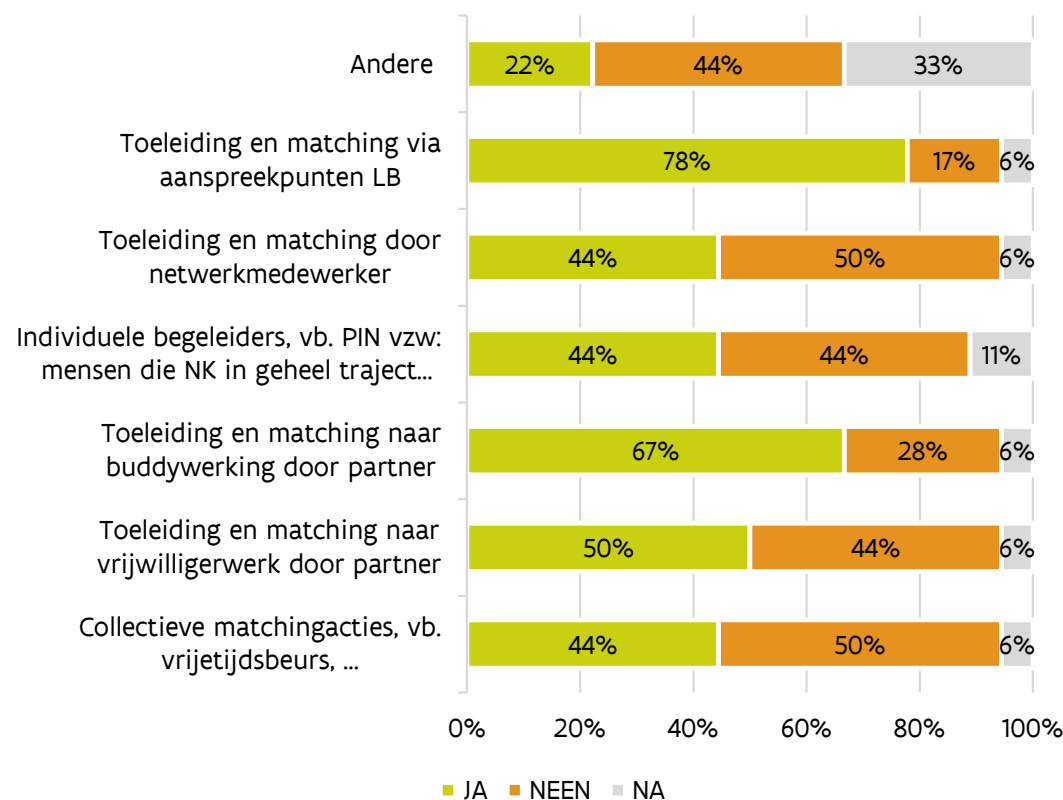

Aanpakken inzake toeleiding (alle regio's)

(bron: zelfrapportage kwantitatieve monitoring netwerken)

- Alle regio's zetten in op toeleiding en matching.
- Brede waaier aan methodieken & aanpakken om tegemoet te komen aan verschillende ondersteuningsnoden.
- Opvallend veel toeleiding en matching via aanspreekpunten LB >> LB als belangrijke toeleider.

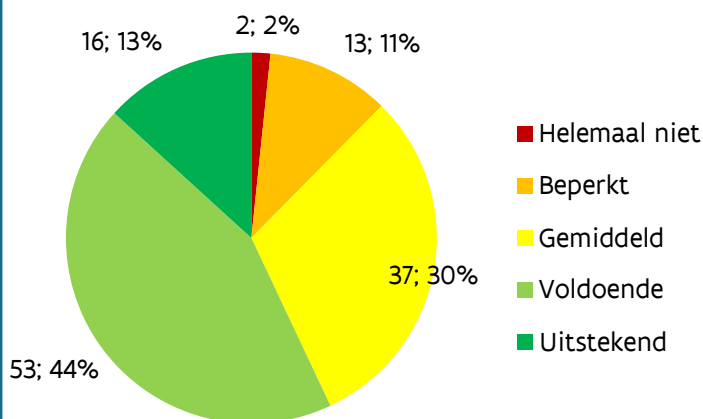
Is bepaalde aanpak rond toeleiding/matching aanwezig in de regio?

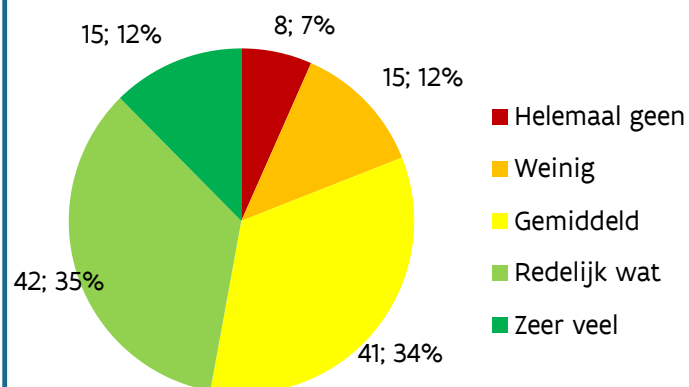
Effect ondersteuning aanbodorganisaties

- Sterk ingezet op toegankelijkheid van aanbod.
- Deelnemende organisaties ervaren capaciteitsopbouw (informatie, ondersteuning & expertise ontvangst nieuwkomers)
- Meerderheid (63%) deelnemende organisaties doet concrete aanpassingen

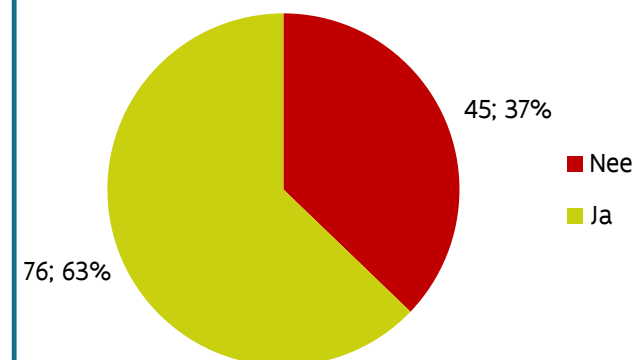
In hoeverre voel je je als organisatie
beter geïnformeerd over en
ondersteund in het PNT? (n=121)

In hoeverre heb je als organisatie
meer expertise opgebouwd in het
ontvangen van nieuwkomers? (n=121)

Heb je concrete aanpassingen
gedaan om de organisatie
toegankelijker te maken voor
nieuwkomers?

Resultaten samengevat

Programma boekt mooie resultaten

- ❑ 3 complementaire aanpakken om aanbod te ontsluiten:
 - ❑ Groot aanbod geregistreerd op ikdoemee
 - ❑ Groot, divers aanbod geregistreerd in alternatieve lijsten
 - ❑ Enorm potentieel aanbod dat ontsloten kan worden op vraag via aanspreekpunten en toeleiders
- ❑ Waardevolle experimenten rond vraagdetectie en matching/toeleiding
- ❑ Opleiding, vorming, ondersteuning bevorderen toegankelijkheid en kwaliteit van trajecten

Ikdoemee niet geschikt voor elke organisatie

- Belangrijkste drempels:
 - Beperkte capaciteit of aantal plaatsen bij organisaties
 - Aanbod gericht op specifieke doelgroepen (bv. ouders van leerlingen)
 - Activiteiten moeilijk te vertalen naar een standaard fiche (vereisten, inschrijvingsperiodes)
 - Administratieve lasten of technische problemen van het platform
 - ...
- Netwerken blijven Ikdoemee gebruiken, maar zoeken samen met AgII naar verbeteringen.
- Alternatieve registratie van aanbod blijkt bijzonder waardevol:
 - potentieel dat anders niet wordt ontsloten
 - sterke 'bridging'-component

Niet-geregistreerd aanbod

- Naast geregistreerd aanbod bestaat er ook aanbod dat wel beschikbaar is, maar niet-geregistreerd wordt.
- Dit aanbod zit in de kennis en netwerken van toeleiders en lokale medewerkers.
- Deze organisaties worden pas gecontacteerd bij een concrete vraag van een nieuwkomer (niet-proactief ontsluiten)

Beperkte diversiteit in deelname

- Ondanks een breed aanbod kiezen veel nieuwkomers voor hetzelfde type activiteiten >>> 40% neemt deel aan conversatietafels
- Mogelijke verklaringen:
 - Onvoldoende kennis bij nieuwkomers over mogelijkheden en meerwaarde van participatietrajecten
 - Keuzes worden vaak beïnvloed door bekend aanbod of advies van anderen
 - Trajectbegeleiders stellen soms aanbod voor op basis van onvolledige kennis van het aanbod of aanbod voor waarvan ze zeker zijn dat nieuwkomer in veilige context terecht komt.
 - Hierdoor ontstaat een positieve feedbackloop waarbij steeds hetzelfde aanbod wordt gekozen.

Rol van aanbod specifiek voor nieuwkomers

- Er wordt door mensen in het veld dan ook nog steeds een rol voor aanbod specifiek gericht op nieuwkomers gezien, zeker wanneer er onvoldoende toeleiding is. (vraag hiernaar ook vooral vanuit TB's)
- Afstand van veel nieuwkomers tot het reguliere vrijetijdsaanbod is groot, veel drempels zijn moeilijk weg te werken.
- Netwerken focussen meer en meer op de finaliteit van het participatietraject (bridging) bij dit aanbod

Acties regionaal netwerk volgens thema

(bron: zelfrapportage kwantitatieve monitoring netwerken)

- Netwerken zetten sterk in op basisdoelstellingen van programma:
 - Regulier aanbod toegankelijk maken (aanbod ontsluiten)
 - Kennisopbouw en –deling, onderzoek (capaciteitsopbouw)

- Andere populaire acties:
 - Samenwerking met AgII, Klant centraal/doelgroepbevraging -> zicht krijgen op vraag
 - Promotie, communicatie, sensibilisering....

=> Toont dat hier de grootste uitdagingen liggen.

Gebrekkige informatiedoorstroom over de vraagzijde

- Netwerken geven aan te weinig gedetailleerde informatie over de vraag van nieuwkomers te hebben.
- Algemene tendensen voor de regio zijn onvoldoende vraag en aanbod goed te matchen (vb: te weinig sport -> welke sport, recreatief/competitief, niveau, mobiliteit/locatie...)
- Gap-analyses rond ontbrekend aanbod zijn daardoor moeilijk uit te voeren.

Mogelijke hiaten in het aanbod

- In verschillende regio's worden volgende tekorten genoemd:
 - Toegankelijk sportaanbod
 - Aanbod voor ouders met jonge kinderen
 - Activiteiten toegankelijk voor nieuwkomers met een laag taalniveau
- Geografische blinde vlekken (bv: in kleinere landelijke gemeenten).

Kernuitdaging: toeleiding, niet aanbod

- Volgens de monitoring ligt de uitdaging niet in het creëren van extra aanbod.
- De grootste uitdaging is nieuwkomers effectief naar het bestaande aanbod toeleiden.

Belang van toeleiding en ondersteuning

- Ook zelfredzame nieuwkomers hebben vaak minimale vorm van toeleiding nodig.
- In sommige regio's is onvoldoende toeleiding beschikbaar.
- Waar ondersteuning aanwezig is, wordt deze nog niet altijd optimaal benut.
- Intensieve begeleiding blijkt cruciaal voor kwetsbare nieuwkomers, maar lijkt ook succesvol.

>>> Verdieping nodig: wat werkt voor welke doelgroep & wat zijn duurzame aanpakken?

Ondersteuning van organisaties

- Netwerken hebben organisaties ondersteund via:
 - Sensibilisering rond participatietrajecten
 - Vormingen/opleidingen
 - Begeleiding om werking toegankelijker te maken voor nieuwkomers
- Wat werkt minder goed
 - Korte, theoretische vormingen zonder praktijk
- Wat werkt beter
 - Werken vanuit concrete casussen van nieuwkomers
 - Langdurigere begeleidingstrajecten op maat
- Nood aan periodieke opfrissing om opgebouwde basiscapaciteit te bestendigen.

Andere vormen van ondersteuning

- Ontwikkeling van methodieken, toolboxen en draaiboeken.
- Samenwerking met sectororganisaties en lokale besturen.
- Veel ondersteuning gebeurt indirect en is niet zichtbaar in monitoring.

Belangrijke blinde vlek

- Monitoring geeft inzicht in aanbod en acties van netwerken.
 - Maar ervaring en impact voor nieuwkomers blijven grotendeels onbekend.
 - Netwerken nemen steeds vaker zelf initiatief om signalen vraagzijde te capteren (vb. focusgroepen, longitudinale analyse, ...).
- >>> De ervaring van de nieuwkomer is cruciaal om te bepalen of aanbod effectief toegankelijk en kwaliteitsvol is.

Feedback van AGII

- Resultaten zijn herkenbaar.
- Trajectbegeleiding is het PNT genegen, maar capaciteit beperkt mogelijkheden om nieuwkomer te ondersteunen in keuzeprocess.
- Verschillende invulling decretale opdracht:
 - Tussen Agentschappen, vb. AgII en Atlas
 - Tussen regio's, vb. Rivierenland versus Midwest
- Interesse van AgII om samen te bekijken waar het programma versterkend kan zijn voor trajectbegeleiders.

Uitdagingen en kansen

- ❑ Beter gebruik maken van aanbod door vraaggerichte aanpakken verder ontwikkelen
 - ❑ Ondersteuning van AgII TB bij informeren, vraagdetectie en oriënteren nieuwkomer op basis van geregistreerd + niet-geregistreerd aanbod
 - ❑ Toeleiding/matching verder uitbouwen waar nodig
- ❑ Verder inzetten op proactief mobiliseren om gekende hiaten aan te vullen, vb. sport, moeders met kinderen, laagtaalvaardigen
- ❑ Versterkte focus op “bridging”-component:
 - ❑ Werkende strategieën richting reguliere sectoren
 - ❑ Categorieaal aanbod aanpassen met “bridging” component
- ❑ Verder inzetten op toegankelijkheid en kwaliteit aanbod door vorming én begeleiding

